

MINISTERIET FOR FLYGTNINGE
INDVANDRERE OG INTEGRATION

Dato: 21. februar 2008
Kontor: Lovkontoret
J.nr.: 2007/4032-32
Sagsbeh.: MMI

Udkast

til

Forslag

til

Lov om ændring af udlændingeloven

(Opholdstilladelse til udlændinge, som udøver litterær virksomhed m.v., med henblik på et ophold i en friby her i landet)

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1044 af 6. august 2007, foretages følgende ændringer:

1. I § 9 c indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

"Stk. 4. Der kan efter ansøgning gives opholdstilladelse til en udlænding, der udøver litterær virksomhed, og som af en kommunalbestyrelse har fået tilbud om ophold i kommunen som led i kommunens medlemskab af en international organisation, der er godkendt af kulturministeren efter samråd med ministeren for flygtninge, indvandrere og integration."

Stk. 4-10 bliver herefter stk. 5-11.

2. I § 9 c, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres "opholdstilladelse efter stk. 1 skal være opnået inden indrejsen" til: "opholdstilladelse efter stk. 1 og 4 skal være opnået inden indrejsen."

3. I § 9 c indsættes som stk. 12:

"Stk. 12. Opholdstilladelse efter stk. 4 skal betinges af, at kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den pågældende udlænding tilbydes ophold, påtager sig at forsørge udlændingen og udlændingens eventuelle familie under opholdet i kommunen, og at ansøgeren underskriver en erklæring om anerkendelse af de grundlæggende værdier i det danske samfund."

4. I § 11, stk. 3, indsættes efter 2. pkt.:

"En udlænding med opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 4, kan ikke meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse. Tilsvarende gælder udlændingens familiemedlemmer, der er meddelt opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 1, som følge af den familiemæssige tilknytning."

5. I § 14, stk. 1, indsættes som nr. 8:

"8) Udlændinge med opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 4, når arbejdet er naturligt knyttet til udlændingens ophold her i landet på dette opholdsgrundlag."

6. Efter § 44 f indsættes:

”§ 44 g. Hvis en aftale mellem en kommunalbestyrelse og en udlænding om et ophold i kommunen som led i kommunens medlemskab af en international organisation, der er godkendt af kulturministeren, jf. § 9 c, stk. 4, hæves, eller hvis en udlænding under et sådant ophold opgiver sin bopæl i kommunen, videregiver kommunalbestyrelsen uden udlændingens samtykke oplysning herom til Udlændingesservice.”

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juni 2008.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	3
1. Lovforslagets baggrund og indhold	4
2. Regeringens overvejelser om etablering af en dansk friby-ordning	5
3. Den internationale fribyordning, ICORN	7
3.1. Baggrund	7
3.2. ICORNs opgaver	8
3.2.1. ICORNs liste over forfulgte forfattere	8
3.2.2. Betingelser for medlemskab af ICORN	9
3.2.3. Etablering af aftale mellem fribyen og den enkelte forfatter	9
4. Opholdstilladelse som led i fribyordningen	10
4.1. Betingelserne for opholdstilladelse som led i fribyordningen m.v.	10
4.2. Indberetningspligt for kommunerne	12
4.3. Arbejdstilladelse	12
4.4. Familienmedlemmer	13
5. Forslag til lov om ændring af litteraturloven.	14
6. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner.	15
7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	15
8. Miljømæssige konsekvenser	15
9. Administrative konsekvenser for borgerne.	15
10. Forholdet til EU-retten	15
11. Hørte myndigheder m.v.	15
12. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget	16

1. Lovforslagets baggrund og indhold

Retten til frit at give udtryk for sine holdninger og meddele sine tanker til andre er en forudsætning for et åbent demokrati og for et mangfoldigt kulturelt og politisk samfundsliv. Det gælder i Danmark, og det gælder i resten af verden, og ytringsfriheden er som en fundamental frihedsrettighed beskyttet i den danske grundlov og i flere internationale konventioner.

I en række stater er ytringsfriheden imidlertid under pres. Forfattere, journalister og andre skribenter, der deltager i den offentlige debat og i deres lands kulturliv, oplever at blive udsat for repressalier og censur på grund af deres litterære virksomhed. De afskediges fra deres job og hindres i at udgive deres artikler og bøger m.v. De udsættes for forfølgelse og må gå under jorden. I nogle tilfælde er konsekvenserne endnu mere alvorlige. Hvert år oplever verden således, at forfattere og journalister bliver dræbt, fordi de vælger at kritisere en regering eller modsige magtfulde interessegruppers grundholdninger. For eksempel viser begivenhederne i forbindelse med offentliggørelsen af tegninger af Muhammed i europæiske aviser nødvendigheden af, at forfattere, journalister og skribenter kan udtrykke kritik af f.eks. regeringer og religiøse traditioner og regler – uden at skulle frygte for liv og frihed.

Kampen for demokrati og ytringsfrihed har i de seneste årtier bl.a. ført til etablering af internationale netværk af fristeder eller fribyer, der har til formål at give husly og arbejdsro til forfattere og skribenter m.fl., som på grund af krænkelser af ytringsfriheden i deres hjemlande er udsat for forfølgelse på grund af deres litterære virksomhed. I Europa er der således etableret et internationalt netværk af fristeder eller fribyer ved navn International Cities of Refuge Network, ICORN, som en række europæiske byer i dag er medlem af, herunder byer fra lande, som Danmark normalt sammenligner sig med. I Sverige opholder der sig således to forfattere i fribyer tilknyttet ICORN, i Tyskland to og i England en forfatter, mens der i Norge er syv forfattere tilknyttet fribyordningen. Det bemærkes, at den norske lovgivning indebærer, at forfattere under fribyordningen i Norge har status af flygtninge, hvilket er en særlig ordning, som ikke findes i de andre fribylande, og som regeringen heller ikke har planer om at indføre i Danmark.

De internationale erfaringer med ordningen viser generelt, at de enkelte byer typisk kun har en enkelt forfatter, og at de enkelte lande samlet højest har nogle få forfatter. Det er regeringens forventning, at omfanget af ordningens anvendelse i Danmark vil blive sammenligneligt hermed. Omfanget af ordningens anvendelse vil indgå i evalueringen i 2009, jf. nedenfor.

Regeringen finder det afgørende, at Danmark bidrager til at fremme demokrati og respekten for det enkelte menneskes frihedsrettigheder i de lande, hvor undertrykkelse af demokratiske rettigheder, herunder ytringsfriheden, finder sted. Regeringen finder det således afgørende at markere, at Danmark støtter den kamp for ytringsfrihed og åbne demokratiske samfund, der foregår uden for vores lands grænser.

Regeringen ønsker på den baggrund at give danske kommuner mulighed for at tilslutte sig sådanne internationale netværk af fristeder, som har til formål at støtte forfattere, hvis ytringsfrihed krænkes, ved at tilbyde den enkelte forfatter ophold i et andet land og mulighed for dér at udøve sin litterære virksomhed. På denne måde ønsker regeringen at markere sin støtte til de forfattere m.fl., der vælger at kæmpe for retten til frit at ytre deres tanker og meninger.

Med dette lovforslag skabes det retlige grundlag for, at der kan meddeles midlertidig opholdstilladelse her i landet til en udlænding, der virker som forfatter m.v., og som af en kommunal-

bestyrelse tilbydes ophold i kommunen som led i kommunens medlemskab af et af kulturministeren godkendt internationalt samarbejde eller netværk af fribyer.

Det er samtidig væsentligt, at støtten til de forfulgte forfattere m.fl. ikke må opfattes som en måde, hvorpå undertrykkende regimer kan skaffe sig af med de pågældende forfattere ved, at disse opnår ophold i Danmark. Der er derfor ikke tale om, at de pågældende forfattere skal have permanent ophold i Danmark. De skal have et frirum for en periode og støtte til at fortsætte deres kamp for ytringsfriheden. De pågældende forfattere meddeles derfor en tidsbegrænset opholdstilladelse her i landet.

Der henvises til afsnit 2 og 4.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med det af kulturministeren samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af litteraturloven, som indeholder hjemmel til, at kommunerne kan yde den enkelte forfatter og dennes eventuelle familie økonomisk støtte under fribyopholdet i kommunen, og som indeholder bemyndigelse til, at kulturministeren kan godkende internationale samarbejder af fribyer eller fristeder. Lovforslaget omtales kort nedenfor i afsnit 5. I øvrigt henvises til det pågældende lovforslag.

Kommunal deltagelse i en international fribyordning og meddelelse af opholdstilladelse til den pågældende forfatter skal således bl.a. betinges af, at det pågældende internationale samarbejde eller netværk er godkendt af kulturministeren.

Det er i den forbindelse hensigten, at kulturministeren, når det fornødne lovgrundlag foreligger, godkender International Cities of Refuge Network, ICORN. Lovforslaget indeholder på den baggrund en nærmere beskrivelse af denne organisations formål og opgaver. Der henvises herved til afsnit 3.

2. Regeringens overvejelser om etablering af en dansk friby-ordning

Regeringen ønsker at give kommuner mulighed for gennem deltagelse i internationale netværk eller organisationer for fribyer at tilbyde forfattere m.fl. mulighed for i en periode at opholde sig i den pågældende kommune.

Formålet med dansk kommunal deltagelse i en international fribyordning er at støtte forfattere m.fl., hvis ytringsfrihed på uberettiget vis krænkes i deres hjemland.

Regeringens overvejelser om at give danske kommuner mulighed for at deltage i internationale fribyordninger skal ses i lyset af de netværk af fribyer, der er blevet etableret i de seneste årtier. Det er således hensigten med dette lovforslag og det af kulturministeren samtidigt fremsatte forslag til ændring af litteraturloven at skabe de retlige rammer for, at kommunerne kan deltage i netværket ICORN, jf. nedenfor afsnit 3.

De netværk af fribyer, der er etableret, har karakter af at være mindre organisationer, der i høj grad baserer deres aktiviteter på medlemsbyernes engagement og ønske om at påtage sig et ansvar. Dette gælder f.eks. ICORN, der i praksis styres af et mindre sekretariat, og hvis virksomhed i vidt omfang beror på samarbejde med andre organisationer, herunder særligt International PEN, og medlemsbyernes aktive deltagelse i netværket.

Regeringen finder det derfor mest hensigtsmæssigt, at dansk deltagelse i et fribynetværk etableres som en generel ordning, hvorefter kommunal deltagelse i et sådant netværk forudsætter, at samarbejdet er godkendt af kulturministeren efter samråd med integrationsministeren.

Med godkendelsen skal det bl.a. sikres, at den pågældende organisations formål og virke stemmer overens med formålet med at indføre en dansk fribyordning. Dette indebærer bl.a., at det ved godkendelse skal påses, at den internationale organisation har til formål at hjælpe forfattere og andre, der udøver litterær virksomhed, og som er udsat for forfølgelse i deres hjemland på grund af denne virksomhed. Er der tale om en organisation, der har en anden målgruppe, eller som ønsker at yde støtte til forfattere m.fl. af andre grunde end forfølgelse på grund af deres litterære virksomhed, kan organisationen ikke godkendes.

Det skal endvidere ved godkendelse påses, at den internationale organisation virker på et kvalificeret grundlag, og en godkendelse kan tilbagekaldes, hvis det f.eks. viser sig, at en godkendt organisation ikke fungerer som tilsigtet, eller hvis der i øvrigt sker misbrug af ordningen.

Som anført er det hensigten at godkende organisationen ICORN. Målgruppen for ICORNs virke er forfattere, journalister og andre skribenter, der selv udfører litterær virksomhed. Målgruppen er endvidere andre personer, der formidler det skrevne ord og andres ytringer. Dette kan særligt dreje sig om f.eks. udgivere, forlæggere, redaktører m.fl.

Den danske fribyordning foreslås etableret som en frivillig ordning for kommunerne. Det henhører således under den enkelte kommunalbestyrelse at træffe beslutning om, hvorvidt kommunen ønsker at søge om medlemskab af et internationalt netværk af fribyer, der er godkendt af kulturministeren, ligesom det påhviler den enkelte kommune selv at afholde de udgifter, der er forbundet hermed.

Målgruppen for fribyordningen er forfattere m.fl., hvis ytringsfrihed krænkes i deres hjemland, og som derfor ikke kan udøve deres litterære aktiviteter. Der vil således være tale om forfattere, der efter den internationale fribyorganisations egne kriterier oplever indskrænkninger i deres grundlæggende rettigheder og forfølgelse.

Dette rejser spørgsmålet om forholdet til udlændingelovens eksisterende regler.

Det er vigtigt at understrege, at den vurdering, der foretages af den internationale fribyorganisation af en forfatters behov for ophold som led i en fribyorganisation, afspejler fribyorganisationens formål og ikke bør sammenlignes med internationale principper for meddelelse af asyl. Det er endvidere efter regeringens opfattelse væsentligt at bevare grundprincipperne i dansk asyllovgivning og ikke i lovgivningen at skabe en privilegeret eller udvidet adgang for udvalgte grupper til at opnå asyl her i landet. Forfattere m.fl. har efter de gældende regler mulighed for – på lige fod med andre udlændinge – at søge om og eventuelt opnå asyl her i landet, hvis de har måttet flygte fra deres hjemland på grund af forfølgelse, men der bør ikke skabes en særlig adgang hertil.

Regeringen finder det endvidere væsentligt, at adgangen til meddelelse af opholdstilladelse som forfatter m.v. i Danmark afspejler formålet med en fribyordning. Et ophold som led i en fribyordning har til formål at give den enkelte udlænding mulighed for i en periode at fortsætte sine litterære aktiviteter her i landet for derefter at kunne vende tilbage til hjemlandet.

Et ophold som led i en fribyordning har derfor flere træk til fælles med udlændingelovens bestemmelser om meddelelse af opholdstilladelse til udlændinge, der kommer her til landet som arbejdstagere eller som studerende, og hvis opholdsgrundlag er midlertidigt og knyttet til en bestemt aktivitet. Lovforslaget indeholder på den baggrund forslag om, at der indføres særskilt hjemmel i udlændingeloven til, at udlændinge, der af en kommune som led i en fribyordning tilbydes ophold her i landet, kan meddeles opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold, jf. nærmere herom afsnit 4.

Der foretages således ikke med lovforslaget nogen ændringer i udlændingelovens regler om adgang til opnåelse af asyl i Danmark.

Det forventes i øvrigt, at der vil være tale om et mindre antal udlændinge, der kommer her til landet som led i fribyordningen. Det bemærkes herved, at kommunerne selv skal afholde de økonomiske forpligtelser, der følger af at fungere som værtsby for en forfatter m.fl.

Under hensyn til, at der er tale om en ny ordning, vil ordningen blive evalueret ved udgangen af 2009.

3. Den internationale fribyordning, ICORN

3.1. Baggrund

Der har gennem historien været flere eksempler på, at byer har fungeret som fristed for og givet husly til forfattere og andre, der er blevet forfulgt på grund af deres litterære eller kunstneriske virksomhed m.v. I de seneste årtier har denne tradition fundet udtryk i etablering af netværk af fribyer, der har til formål i en periode at give forfulgte forfattere m.fl. beskyttelse og arbejdsro.

Det internationale netværk af fristeder, ICORN (International Cities of Refuge Network), der udgør et sådant netværk, blev etableret i juni 2006 og har hovedsæde i Stavanger, Norge.

ICORN udspringer af et internationalt netværk af fristeder eller fribyer, INCA (International Network for Cities of Asylum), som blev stiftet i 1994 på initiativ af bl.a. Salman Rushdie og på baggrund af en opfordring fra International Parliament of Writers, der blev etableret i 1993. INCA havde til formål at skaffe forfulgte forfattere et fristed, hvor de kunne udøve deres litterære virksomhed. Efter ca. 10 år blev INCA – bl.a. på grund af økonomiske problemer – nedlagt og erstattet af to nye organisationer, der omfatter en organisation med primært europæiske medlemsbyer, ICORN, og en nordamerikansk organisation, Cities of Refuge North America, der består af byer i USA.

ICORN har i dag 19 medlemsbyer, heriblandt Barcelona, Frankfurt, Stockholm, Edinburgh, Oslo, Hamburg, Hannover, ligesom ICORN samarbejder med Mexico City. ICORN støttes økonomisk af en række myndigheder og fonde, og organisationen samarbejder med bl.a. den nordamerikanske fribyorganisation, Cities of Refuge North America, og med fribyer i Canada og organisationer i andre dele af verden.

Det grundlæggende formål med ICORN og rammerne for organisationens arbejde er fastlagt i et charter, Founding Charter, af 11. juni 2006. Det fremgår heraf, at ICORN har til formål at etablere et netværk af fristeder, som kan yde beskyttelse til forfulgte forfattere, forsvare demokratiske værdier samt fremme ytringsfrihed og international solidaritet.

Charteret indeholder endvidere de grundlæggende betingelser for, at en forfatter m.fl. kan optages på ICORNs liste over forfulgte forfattere, ligesom betingelserne for medlemskab af organisationen er fastlagt i fundatsen.

3.2. ICORNs opgaver

3.2.1. ICORNs liste over forfulgte forfattere.

ICORN har til opgave at udarbejde en liste over forfattere m.fl., der er forfulgt i henhold til de af ICORN fastsatte kriterier, og som har behov for hjælp og beskyttelse inden for rammerne af fribyordningen.

En forfatter m.fl. kan blive optaget på ICORNs liste over forfulgte forfattere efter ansøgning herom. Den pågældende forfatter skal i den forbindelse udfylde et ansøgnings-skema, hvorefter ICORN tager stilling til, om den pågældende kan optages på ICORNs liste over forfulgte forfattere.

ICORNs vurdering af, om en ansøger opfylder betingelserne for at blive optaget på listen over forfulgte forfattere omfatter to elementer:

For det første skal den pågældende virke som skribent ("writer"). Med udtrykket "skribent" sigtes mod en bred kreds af skøn- og faglitterær produktion. Omfattet er således skønlitterære forfattere, faglitterære forfatter, dramatikere, digtere samt redaktører, oversættere, forlæggere, journalister og satiretegnere.

Den enkelte ansøger skal have en vis produktion bag sig. Det indebærer f.eks., at den pågældende, der oplyser at være forfatter, skal have publiceret bøger og artikler, der er blevet bedømt som trykkeværdige af andre. Det indgår dog i denne vurdering, at det i dag er muligt at offentliggøre litterære værker, der tidligere er blevet trykt, gennem f.eks. internettet, og en sådan offentliggørelse kan efter omstændighederne udgøre et tilstrækkeligt grundlag for at være omfattet af ordningen.

Det er for det andet en betingelse for at blive optaget på listen over forfulgte forfattere, at den pågældende forfatter m.fl. skal være forfulgt på grund af hans eller hendes litterære virksomhed. De nærmere betingelser for, hvornår en forfatter kan anses for at være forfulgt, er fastsat i ICORNs charter. Det fremgår heraf, at den pågældende enten skal være i fare på grund af hans eller hendes litterære virksomhed, skal være idømt eller i fare for at blive idømt straf på grund af vedkommendes litterære virksomhed eller være ude af stand til at frit give udtryk for hans eller hendes meninger af frygt for forfølgelse fra statslige myndigheder eller ikke-statslige sammenslutninger m.v.

I praksis foretages bedømmelsen af den enkelte ansøgers litterære produktion og ansøgers situation af Writers in Prison, Committee, WiPC. WiPC er en permanent komité under International PEN, der arbejder for forfulgte forfattere og skribenter over hele verden. WiPC følger løbende sager om krænkelse af forfatters og andre skribenters ytringsfrihed over hele verden, og komitéen fører bl.a. en database over sådanne sager.

Ved den konkrete vurdering af en ansøger til ICORN inddrager WiPC den nødvendige sagskundskab, der har kendskab til det pågældende land eller område. Typisk indgår to-tre forskere, der kan trække på både egne og på PENs internationale netværk.

3.2.2. Betingelser for medlemskab af ICORN

Der følger af ICORNs charter en række betingelser, der skal opfyldes af den enkelte by, som ønsker at indgå aftale med ICORN og opnå medlemskab af netværket.

Den enkelte by skal som udgangspunkt påtage sig et værtskab for forfatteren for en periode på to år, medmindre andet aftales med ICORN. Den enkelte by skal endvidere bl.a. bistå med at skaffe forfatteren og dennes familie opholdstilladelse, sørge for bolig, understøtte forfatteren og dennes familie økonomisk under opholdet, sikre den nødvendige hjælp og adgang til sundhedsydelse, biblioteker m.v., samt understøtte den enkelte forfatters deltagelse i byens sociale og kulturelle liv og udpege en kontaktperson.

Dertil kommer, at ICORN mere generelt vurderer, om den pågældende by ligger i et land, hvor der er sikret en beskyttelse af forfatteres og andre skribenters ytringsfrihed.

Samtidig påtager ICORN sig en række forpligtelser over for den enkelte medlemsby. Dette drejer sig bl.a. om at bistå byen med rådgivning, understøtte organisering af seminarer samt etablering af en hjemmeside, hvor de forfulgte forfattere kan offentliggøre deres arbejde.

Et medlemskab etableres ved, at der bliver indgået en aftale mellem ICORN og den pågældende by.

3.2.3. Etablering af aftale mellem fribyen og den enkelte forfatter

Det hører endvidere til ICORNs opgaver at etablere kontakt mellem de forfattere, der er optaget på ICORNs liste over forfulgte forfattere, og de medlemsbyer, der ønsker at tilbyde en forfatter et ophold.

ICORN udarbejder i den forbindelse en personprofil for den enkelte forfatter, der sendes til de byer, som kan være en mulighed for et eventuelt ophold. Typisk fremsendes 3-7 forfatterprofiler, således at den enkelte medlemsby kan vælge en forfatter m.fl., der stemmer overens med byens eventuelle egne prioriteter. Den enkelte by er ikke forpligtet til at invitere en af de forfattere, som ICORN har fremsendt personprofiler for.

Det påhviler den enkelte by, der ønsker at tilbyde et ophold til en forfatter m.fl., at tage kontakt til forfatteren og formelt invitere den pågældende til et ophold i byen. Den enkelte forfatter er ikke forpligtet til at tage imod tilbuddet om ophold. Forfatteren kan således undlade at tage imod tilbuddet, hvis der er forhold vedrørende opholdet som f.eks. betingelserne for meddelelse af opholdstilladelse, som ikke stemmer overens med forfatterens behov og ønsker.

Hvis der opnås enighed om et ophold, indgår den pågældende by og den enkelte forfatter en aftale om opholdet i overensstemmelse med den aftale, som er indgået mellem den pågældende by og ICORN.

4. Opholdstilladelse som led i fribyordningen

4.1. Betingelserne for opholdstilladelse som led i fribyordningen m.v.

Et ophold i Danmark som led i den foreslåede fribyordning har et særligt formål og en særlig karakter.

Det foreslås, at der i udlændingeloven indføres særskilt hjemmel til, at der kan meddeles midlertidig opholdstilladelse til en udlænding, der af en kommune tilbydes ophold her i landet som led i en fribyordning.

Formålet er at give forfattere m.fl., der i deres hjemland ikke frit kan udøve deres litterære virksomhed, mulighed for ophold her i landet og sikre rammer for, at deres arbejde kan opretholdes og udvikles. Den enkelte forfatter skal endvidere bidrage til det lokale kulturliv i værtskommunen f.eks. gennem deltagelse i kulturelle arrangementer. Forfatteren modtager under sit ophold økonomisk støtte, der skal give forfatteren det fornødne grundlag for at kunne koncentrere sig om sit forfatterskab og sine litterære aktiviteter i øvrigt.

Det er dog samtidig hensigten, at den enkelte forfatter under opholdet i Danmark skal søge at bevare en kontakt med og tilknytning til hjemlandet. Den pågældende skal derfor så vidt muligt fortsat udgøre en stemme i hjemlandets offentlighed og kulturliv – både under og efter opholdet i Danmark. Den enkelte forfatter skal således, efter at have opholdt sig her i landet i en periode, vende tilbage til sit hjemland.

Det foreslås på den baggrund, at forfattere m.fl., der tilbydes et ophold i en kommune her i landet som led i en fribyordning, kan meddeles opholdstilladelse for en periode på op til to år med henblik på at kunne opholde sig her i landet og udøve deres litterære virksomhed.

Meddelelse af opholdstilladelse som led i fribyordningen skal betinges af, at den enkelte kommunes tilbud om ophold sker som led i kommunens medlemskab af en international organisation, der har til formål at tilbyde forfattere m.fl., der er udsat for forfølgelse i deres hjemland på grund af deres litterære virksomhed, et fristed for en vis periode. Den internationale organisation, som kommunen er eller ønsker at være medlem af, skal være godkendt af kulturministeren. Godkendelse skal ske efter samråd med integrationsministeren. Der henvises til afsnit 2 ovenfor og til det lovforslag, som kulturministeren samtidig fremsætter.

Meddelelse af opholdstilladelse er endvidere betinget af, at den enkelte kommunalbestyrelse påtager sig at forsørge den enkelte forfatter og dennes familie under opholdet i Danmark ved at yde økonomisk støtte.

Den internationale organisation, som kulturministeren har godkendt, skal have vurderet, at udlændingen har et virke som skribent m.v., og at han eller hun er udsat for forfølgelse på grund af hendes eller hans litterære virksomhed, jf. afsnit 3.2.1.

Dette betyder, at vurderingen af, om en udlænding har et virke som skribent m.v., foretages af den internationale organisation. Udlændingesservice kan dog anmode Kunstrådets fagudvalg for litteratur under Kulturministeriet – eller andre af Kulturministeriet udpegede myndigheder, organisationer m.v., f.eks. Dansk PEN og Trykkefrihedsselskabet af 2004 – om en udtalelse om, hvorvidt den pågældende udlænding udøver litterær virksomhed. Kunstrådets fagudvalg for litteratur skal i den forbindelse vurdere, om den pågældende har produceret til-

strækkeligt til at være forfatter m.v. eller i øvrigt på anden vis har udøvet litterær virksomhed. Er dette ikke tilfældet, kan der ikke meddeles opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse.

Vurderingen af, om en forfatter m.fl. er udsat for forfølgelse på grund af den pågældendes litterære virksomhed, skal også foretages af den internationale organisation.

Kriterierne for, hvornår en forfatter m.fl. anses som udsat for forfølgelse, fastsættes af den internationale organisation, som kulturministeren har godkendt.

Det understreges, at det ikke i forbindelse med Udlændingesservice's behandling af udlændingens ansøgning om opholdstilladelse efter den foreslåede § 9 c, stk. 4, vil blive vurderet, om den pågældende opfylder betingelserne for asyl her i landet efter bestemmelsen i udlændingelovens § 7. Der foretages således ikke med lovforslaget nogen ændringer i udlændingelovens regler om adgang til opnåelse af asyl i Danmark. En udlænding, der er meddelt opholdstilladelse som led i den foreslåede fribyordning, kan ansøge om asyl, efter at udlændingen er kommet her til landet, hvis den pågældende frygter at vende tilbage til sit hjemland på grund af forfølgelse. En eventuel ansøgning vil blive behandlet efter de gældende regler af asylmyndighederne, dvs. Udlændingesservice og eventuelt Flygtningenævnet.

Noget andet er, at Udlændingesservice løbende og i forbindelse med den enkelte ansøgning vil påse, at den pågældende kommer fra et land, hvor der sker undertrykkelse af menneskerettighederne. Hvis menneskerettighederne ifølge de generelle landeoplysninger, som Udlændingesservice er i besiddelse af, undertrykkes i det pågældende land, vil den internationale organisations afgørelse af spørgsmålet om forfølgelse blive lagt til grund.

Regeringen finder det naturligt, at forfattere m.fl., der tilbydes ophold som led i fribyordningen som led i støtten til kampen for ytringsfriheden, anerkender og vedstår sig helt grundlæggende demokratiske værdier i det danske samfund.

Det foreslås derfor, at meddelelse af opholdstilladelse som led i fribyordningen betinges af, at forfatteren m.fl. underskriver en erklæring om anerkendelse af de grundlæggende værdier i det danske samfund (værdierklæring).

Erklæringen er en kort udgave af den erklæring om integration og aktivt medborgerskab i det danske samfund (integrationserklæringen), som udlændinge, der er omfattet af integrationsloven, skal underskrive, jf. integrationslovens § 19, stk. 1. De dele af integrationserklæringen, der er et udtryk for, at den pågældende og dennes familie forventes at skulle opholde sig her i landet i en længere periode, indgår ikke i værdierklæringen, eftersom opholdstilladelse som led i fribyordningen meddeles med henblik på ophold i Danmark i en begrænset periode. Det indgår således også i erklæringen, at den pågældende erklærer, at han eller hun ved, at opholdet i Danmark som led i fribyordningen er midlertidigt, at det er hensigten, at den pågældende skal vende tilbage til hjemlandet, og at formålet med opholdet er mulighed for i en periode at udøve litterære aktiviteter i Danmark for derefter at vende tilbage til hjemlandet.

Erklæringen er optrykt som bilag til lovforslaget.

Opholdstilladelse meddeles tidsbegrænset for to år ad gangen. Når opholdstilladelsen er udløbet, skal udlændingen udrejse af Danmark. Opholdstilladelsen meddeles med henblik på midlertidigt ophold og kan forlænges, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Integrationsministeriet vil ændre udlændingebekendtgørelsen i overensstemmelse hermed.

Det foreslås også, at en udlænding, der meddeles opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4, ikke kan meddeles tidsbegrænset opholdstilladelse.

Baggrunden herfor er, at et ophold som led i en fribyordning har til formål at være af midlertidig karakter, og at det ikke er hensigten, at den enkelte udlænding tager til Danmark med henblik på mere permanent at opholde sig her i landet. Det skønnes desuden mest rimeligt, at en udlænding, der kommer til landet som led i en fribyordning, men som ønsker at opholde sig i landet i en længere periode, må søge det fornødne opholdsgrundlag på lige fod med andre udlændinge. Herudover har fribyordningen til formål at støtte forfatterens kamp for ytringsfrihed i forfatterens hjemland, og ordningen må ikke have som konsekvens, at de forladte regimer kan slippe af med uønskede forfattere i landet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1-4.

4.2. Indberetningspligt for kommunerne

Efter udlændingeloven kan en tidsbegrænset opholdstilladelse inddrages, når grundlaget for ansøgningen eller opholdstilladelsen var urigtigt eller ikke længere er til stede.

Grundlaget for en udlændings ophold efter den foreslåede bestemmelse er bl.a. en aftale mellem værtskommunen og den pågældende forfatter, jf. ovenfor. Ophæves en indgået aftale, kan dette derfor få konsekvenser for den enkelte udlændings og dennes families adgang til at opholde sig i Danmark. Tilsvarende gælder f.eks., hvis udlændingens og dennes familie tager ophold i en anden kommune.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal underrette Udlændingesservice, hvis en aftale mellem en kommunalbestyrelse og en udlænding om et fribyophold i kommunen hæves, eller hvis en udlænding under et sådant ophold opgiver sin bopæl i kommunen.

Udlændingemyndighederne vil herved få kendskab til sager, hvor en aftale mellem en kommunalbestyrelse og en udlænding om et fribyophold i kommunen hæves, eller hvor en udlænding under et sådant ophold flytter til en anden kommune, og hvor opholdstilladelsen således kan inddrages.

Kommunalbestyrelsens indberetning til Udlændingesservice skal alene indeholde oplysning om, at aftalen er hævet, eller at udlændingen er flyttet til en anden kommune. Indberetningen skal således f.eks. ikke indeholde oplysninger om årsagen til, at aftalen er hævet. Udlændingesservice skal således ikke vurdere baggrunden for ophævelsen, idet dette er et forhold mellem kommunen og ICORN.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6.

4.3. Arbejdstilladelse

Efter udlændingelovens § 13, stk. 1, skal en udlænding have arbejdstilladelse for at tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse, for at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed eller for mod eller uden vederlag at udføre tjenesteydelser her i landet.

Efter udlændingelovens § 14, stk. 1, er en række nærmere angivne grupper af udlændinge fritaget fra krav om arbejdstilladelse. Den enkelte udlænding kan i så fald frit tage beskæftigelse, udøve selvstændig erhvervsvirksomhed eller udføre tjenesteydelser her i landet.

Formålet med den foreslåede fribyordning er bl.a., at forfatteren skal deltage i lokale eller eventuelt nationale kulturelle aktiviteter og på denne måde bidrage til dansk kulturliv. Dette kan ske gennem foredrag, debataftener m.v., hvor forfatteren deltager. Under opholdet modtager den enkelte forfatter økonomisk støtte, der skal sikre, at forfatteren har det fornødne økonomiske grundlag for at kunne koncentrere sig om sin litterære virksomhed og de nævnte aktiviteter.

Det er ikke formålet med et fribyophold i Danmark, at den enkelte forfatter herudover skal tage beskæftigelse eller udøve selvstændig erhvervsvirksomhed, der ikke er knyttet til forfatterens litterære arbejde.

Det foreslås på den baggrund, at udlændinge, der meddeles opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4, fritages fra krav om arbejdstilladelse for så vidt angår udøvelse af aktiviteter, der er naturligt knyttet til den pågældendes ophold her i landet som led i fribyordningen. Det indebærer, at den pågældende kan holde foredrag, undervise på litterære kurser, deltage i kunstneriske og kulturelle arrangementer og varetage andre litterære aktiviteter m.v. Dette indebærer endvidere, at en udlænding, der virker som forlægger, kan fortsætte sin forlagsvirksomhed her i landet med henblik på udgivelse af bøger m.v. i hjemlandet, ligesom en redaktør kan bistå med redigering af tidsskrifter m.v., der udgives i hjemlandet. Er det ikke muligt for den pågældende udlænding at fortsætte sine hidtidige aktiviteter som f.eks. redaktør af tidsskrifter, der udgives i hjemlandet, vil den pågældende kunne varetage andre litterære aktiviteter uden arbejdstilladelse.

Hvis en udlænding, der er meddelt opholdstilladelse efter den foreslåede § 9 c, stk. 4, ønsker at tage beskæftigelse, der ikke er knyttet til den pågældendes virke som forfatter m.v., må den pågældende søge om opholdstilladelse efter udlændingelovens regler herom. Der kan som eksempel herpå nævnes en udlænding, der oprindeligt er uddannet som edb-programmør eller som ingeniør, og som ønsker at tage beskæftigelse som IT-specialist eller ingeniør.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5.

4.4. Familiemedlemmer

Det er regeringens opfattelse, at en udlænding, der tilbydes ophold her i landet som led i en fribyordning, også skal have mulighed for at medbringe sin nærmeste familie.

Efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, 1. pkt., kan der efter ansøgning gives opholdstilladelse til en udlænding, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor.

Bestemmelsen indebærer bl.a., at der – uanset at de almindelige betingelser for familiesammenføring ikke er opfyldt – kan gives opholdstilladelse til medfølgende familiemedlemmer til en udlænding, der meddeles opholdstilladelse under henvisning til beskæftigelses- eller erhvervsmæssige grunde, jf. § 9 a, stk. 1, eller som studerende, jf. § 9 c, stk. 1. Det er bl.a. en

betingelse, at udlændingen, der er meddelt opholdstilladelse efter en af de nævnte bestemmelser, er omfattet af en praksis, hvorefter opholdstilladelsen kan forlænges til mindst 3 års ophold.

I tilfælde, hvor opholdstilladelse som medfølgende familie meddeles på baggrund af ægteskab eller samlivsforhold med en herboende udlænding, der er meddelt opholdstilladelse som led i beskæftigelse eller erhverv, stilles der alene krav om selvforsørgelse og om, at familien skal bo samlet.

Med den foreslåede § 9 c, stk. 4, indføres der en ny bestemmelse i udlændingeloven. De udlændinge, som meddeles opholdstilladelse efter den foreslåede § 9 c, stk. 4, meddeles opholdstilladelse med henblik på midlertidigt ophold og for en nærmere angiven aktivitet, hvilket er et fælles træk med de udlændinge, som meddeles opholdstilladelse som led i beskæftigelse eller erhverv efter § 9 a, stk. 1, eller som led i studier efter § 9 c, stk. 1.

De forfulgte forfattere m.fl. er omfattet af den nævnte praksis om opholdstilladelse til medfølgende familiemedlemmer, eftersom en opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 4, vil kunne forlænges til mere end 3 års ophold, hvis betingelserne fortsat er til stede. Den ovenfor beskrevne praksis om familiesammenføring efter § 9 c, stk. 1, finder derfor også anvendelse i forbindelse med en ansøgning om opholdstilladelse til familiemedlemmer til en udlænding, der meddeles opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4.

Dette indebærer, at udlændingens ægtefælle, faste samleverske og mindreårige børn kan meddeles opholdstilladelse.

En opholdstilladelse til familiemedlemmer meddeles tidsbegrænset for to år og kan forlænges i overensstemmelse med eventuel forlængelse af den udenlandske skribents opholdstilladelse, jf. hertil lovforslagets § 1, nr. 1. Det foreslås, at familiemedlemmerne, ligesom det gør sig gældende for skribenten selv, ikke kan meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse.

Det følger af udlændingelovens § 14, stk. 1, nr. 7, at udlændinge med opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 1, er fritaget for krav om arbejdstilladelse, når tilladelsen er meddelt som følge af en familiemæssig tilknytning til en herboende person. Familiemedlemmer til en udlænding, der får opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4, vil således have ret til at arbejde,

5. Forslag til lov om ændring af litteraturloven.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med det af kulturministeren samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af litteraturloven.

Med det af kulturministeren fremsatte lovforslag skabes der mulighed for, at kommunerne kan yde den enkelte forfatter og dennes eventuelle familie økonomisk støtte under fribyopholdet i kommunen, idet fribyordningen bl.a. indebærer, at byerne skal stille en møbleret bolig til rådighed samt give økonomisk støtte og sikre adgang til sundhedsydelser mv. til forfulgte forfattere og skribenter. Endvidere giver lovforslaget bemyndigelse til, at kulturministeren efter samråd med integrationsministeren kan godkende internationale samarbejder af fribyer eller fristeder, således at det nødvendige hjemmelsgrundlag for danske kommuners deltagelse i fribyordningen tilvejebringes.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner.

Omkostningerne ved den krævede støtte fra kommunen er beskrevet i det af Kulturministeren fremsatte lovforslag. Lovforslaget har ikke herudover økonomiske eller administrative konsekvenser for kommuner og regioner. De økonomiske konsekvenser for kommunerne som følge af det af kulturministeriet samtidigt fremsatte forslag til ændring af litteraturloven er nærmere beskrevet i dette lovforslag. Det skønnes endvidere, at lovforslaget ikke vil få økonomiske eller administrative konsekvenser af betydning for staten.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for borgerne.

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder m.v.

Lovforslaget er inden fremsættelsen sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Advokatrådet, Amnesty International, Beskæftigelsesministeriet, Beskæftigelsesrådet, Danmarks Biblioteksforening, Danske Dagblades Forening, Danske Dramatikeres Forbund, Danske Regioner, Danske Skønlitterære Forfattere, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Forfatterforening, Dansk Forlæggerforening, Dansk Kunstnerråd, Dansk PEN, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Centrale Handicapråd, Det Danske Akademi, Dokumentations- og Rådgivningscenteret om Racediskrimination, Flygtningenævnet, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færøernes landsstyre, Grønlands landsstyre, Højskolernes Sekretariat, ICORN, Institut for Menneskerettigheder, Journalistforbundet, Justitsministeriet, KL, Kunstrådet, Kunststyrelsen, Mellempfolkeligt Samvirke, Politiforbundet i Danmark, retterne i København, Århus, Odense, Aalborg og Roskilde, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Etniske Minoriteter, Trykkefrihedsselskabet, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, UNHCR, Velfærdsministeriet og Videnskabsministeriet samt Aalborg Kommune, Ballerup Kommune, Fredericia kommune, Frederiksberg Kommune, Frederikshavn Kommune, Holstebro kommune, Kolding Kommune, Københavns Kommune, Odense kommune, Roskilde kommune og Århus kommune (de nævnte kommuner har over for Kulturministeriet tilkendegivet interesse for at tilslutte sig fribyordningen).

12. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Til § 1

Til nr. 1

Efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4, kan der efter ansøgning gives opholdstilladelse til en udlænding, der udøver litterær virksomhed, og som af en kommunalbestyrelse har fået tilbud om ophold i kommunen som led i kommunens medlemskab af en international organisation, som kulturministeren har godkendt efter samråd med integrationsministeren, og som har til formål at give forfattere m.fl., der i deres hjemland er udsat for forfølgelse på grund af deres litterære virksomhed, mulighed for ophold i et andet land.

Med forslaget indføres der en ny opholdstilladelse til udlændinge, der af en kommune tilbydes ophold her i landet som led i en international fribyordning. En opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse meddeles tidsbegrænset for en periode på to år.

Den pågældende internationale organisation, som kommunen er medlem af, skal være godkendt af kulturministeren. Godkendelse skal ske efter samråd med integrationsministeren. Der henvises til den af kulturministeren foreslåede ændring af litteraturloven, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 5.

Meddelelse af opholdstilladelse er endvidere betinget af, at der foreligger en aftale mellem kommunen og den enkelte udlænding om fribyopholdet. Aftalen skal indeholde de nærmere betingelser for udlændingens ophold i kommunen. Aftalen skal således bl.a. indeholde bestemmelser om den økonomiske støtte til forfatteren, ligesom der i aftalen kan fastsættes bestemmelser om udlændingens forpligtelser over for kommunen, herunder om deltagelse i kulturelle arrangementer m.v.

Den enkelte kommunalbestyrelse skal påtage sig at forsørge den enkelte forfatter og dennes familie under opholdet i Danmark ved at yde økonomisk støtte, dog alene så længe udlændingen har en gyldig opholdstilladelse efter den foreslåede § 9 c, stk. 4. Det skal i den forbindelse fremgå af aftalen mellem værtskommunen og den enkelte forfatter, at kommunalbestyrelsen påtager sig at forsørge udlændingen og dennes eventuelle familie under opholdet i Danmark.

Den foreslåede bestemmelse i § 6 a i litteraturloven, jf. det lovforslag om ændring af litteraturloven, som kulturministeren samtidig har fremsat, indeholder hjemmel til, at en kommunalbestyrelse kan yde økonomisk støtte til en udlænding og dennes eventuelle familie, når udlændingen og dennes familie opholder sig her i landet som led i en fribyordning. Støtten af den økonomiske støtte fastsættes af kommunalbestyrelsen og ydes efter reglerne i den foreslåede bestemmelse i litteraturlovens § 6 a.

Den pågældende udlænding skal af den internationale organisation, som kulturministeren har godkendt, være vurderet til at virke som forfatter m.v. og til at opfylde organisationens betingelser for at kunne anses som forfulgt på grund af hendes eller hans litterære virksomhed. Vurderingen heraf foretages af den internationale fribyorganisation.

Udlændingesservice skal som udgangspunkt ikke foretage en vurdering heraf, men skal dog påse, at den internationale fribyorganisation anser udlændingen som værende omfattet af fribyordningen. Dette kan ske ved, at den enkelte kommunalbestyrelse fremsender dokumentation herfor.

Hvis Udlændingesservice finder, at oplysningsgrundlaget er mangelfuldt, eller der i øvrigt foreligger oplysninger, som giver anledning til tvivl om grundlaget for ansøgningen om opholdstilladelse, kan Udlændingesservice anmode den pågældende udlænding om supplerende oplysninger. Udlændingesservice kan i den forbindelse anmode Kunstrådets fagudvalg for litteratur under Kulturministeriet eller andre af Kulturministeriet udpegede myndigheder, organisationer m.v., f.eks. Dansk PEN og Trykkefrihedsselskabet af 2004, om at afgive en udtalelse om, hvorvidt den pågældende udlænding udøver litterær virksomhed. Hvis det på baggrund heraf må anses for åbenbart, at den pågældende ikke opfylder organisationens betingelser for at kunne anses som forfulgt på grund af hendes eller hans litterære virksomhed, eller hvis det i øvrigt må lægges til grund, at den pågældende ikke opfylder de nævnte betingelser, kan Udlændingesservice meddele afslag på ansøgningen om opholdstilladelse.

Udlændingesservice skal meddele afslag på ansøgningen, hvis der er konkret og begrundet mistanke om misbrug af ordningen, f.eks. hvis en kommune tidligere har tilbudt ophold i kommunen efter ordningen til en eller flere forfattere, der efter indrejsen har søgt om opholdstilladelse på andet grundlag, og det må lægges til grund, at dette oprindeligt var hensigten og også er hensigten med den aktuelle ansøgning.

En ansøgning skal være vedlagt dokumentation for, at den af kulturministeren godkendte internationale organisation anser den pågældende for at være forfatter mv. og for at være forfulgt i henhold til organisationens kriterier for forfølgelse. Denne dokumentationen kan – for så vidt angår ICORN – bestå i den personprofil, som ICORN har udarbejdet over den enkelte forfatter og sendt til fribyen. Er forfatteren ikke selv i besiddelse af denne dokumentation, skal den pågældende anmode organisationen om at fremsende den til Udlændingesservice.

En udlænding meddeles i øvrigt afslag på opholdstilladelse med henblik på ophold som led i en fribyordning, hvis udelukkelsesgrundene i udlændingelovens § 10 (indrejseforbud m.v.) er til hinder herfor.

Tilsvarende finder udlændingelovens bestemmelser om inddragelse af en meddelt opholdstilladelse anvendelse. Efter udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1, kan en tidsbegrænset opholdstilladelse inddrages, når grundlaget for ansøgningen eller opholdstilladelsen var urigtigt eller ikke længere er til stede.

Grundlaget for en udlændings ophold efter den foreslåede bestemmelse er bl.a. en aftale mellem værtskommunen og den pågældende forfatter, jf. ovenfor.

Ophæves en indgået aftale, kan dette derfor få konsekvenser for den enkelte udlænding og dennes families adgang til at opholde sig i Danmark. Hvis værtskommunen ophører med at forsørge udlændingen og dennes eventuelle familie under opholdet i kommunen, fordi aftalen mellem kommune og udlændingen misligholdes af udlændingen, er grundlaget for opholdstilladelsen ikke længere til stede. Udlændingesservice kan i så fald beslutte, at udlændingens opholdsgrundlag inddrages efter udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1.

Tilsvarende gælder f.eks., hvis udlændingens og dennes familie tager ophold i en anden kommune. Fribyordningen bygger på en forudsætning om, at den enkelte udlænding og dennes familie bor og opholder sig i den kommune, der har indgået aftale med udlændingen om fribyopholdet. Tager udlændingen og eventuelle familiemedlemmer ophold i en anden kommune, er grundlaget for opholdstilladelsen ikke længere til stede. Udlændingens og eventuelle familiemedlemmers opholdsgrundlag kan i så fald inddrages.

En kommunalbestyrelse skal orientere Udlændingesservice, hvis en aftale mellem en kommune og en forfatter hæves, eller hvis udlændingen og dennes eventuelle familie flytter til en anden kommune. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 44 g.

Hvis der opstår den særlige situation, at kulturministeren må tilbagekalde en godkendelse af en international fribyorganisation, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 4.1, må udlændingemyndighederne konkret tage stilling til, om dette skal have opholdsretlige konsekvenser for de udlændinge, som på tidspunktet for tilbagekaldelse af godkendelsen er meddelt opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4. Er der f.eks. ikke grundlag for at antage, at de omstændigheder, der i øvrigt har begrundet meddelelse af opholdstilladelse, har været urigtige, bør der ikke ske inddragelse af opholdstilladelsen. Noget andet er, at opholdstilladelsen ikke vil kunne forlænges.

Derimod skal en opholdstilladelse, der er meddelt efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4, inddrages, hvis den pågældende meddeles opholdstilladelse på andet grundlag, f.eks. asyl eller opholdstilladelse på grundlag af beskæftigelse. Udlændingesservice skal således samtidig med meddelelse af den nye opholdstilladelse inddrage opholdstilladelsen, der er givet efter § 9 c, stk. 4, under henvisning til, at grundlaget for opholdstilladelsen – forudsætningen om det midlertidige frirum til at arbejde for ytringsfriheden – ikke længere er til stede, jf. § 19, stk. 1, nr. 1.

Opholdstilladelse meddeles tidsbegrænset for to år. Når opholdstilladelsen er udløbet, skal den pågældende udrejse af Danmark. Sker udrejse ikke frivilligt, kan den pågældende udsendes tvangsmæssigt.

En opholdstilladelse kan forlænges for op til to år ad gangen, hvis betingelserne efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4, er opfyldt. Den pågældende udlænding skal således for at få forlænget opholdstilladelsen fortsat tilbydes ophold i en kommune som led i kommunens medlemskab af en international fribyorganisation, og kommunalbestyrelsen skal fortsat påtage sig at forsørge udlændingen og denne eventuelle familie. Det er endvidere en betingelse, at den pågældende internationale fribyorganisation vurderer, at forholdene i udlændingens hjemland indebærer, at udlændingen ved tilbagevenden ikke frit kan udøve sin litterære virksomhed og fortsat må anses for omfattet af organisationens målgruppe.

Eftersom opholdstilladelsen er meddelt med henblik på midlertidigt ophold, skal de hensyn, der er nævnt i udlændingelovens § 26, stk. 1, ikke indgå ved en afgørelse af, om opholdstilladelsen kan forlænges, jf. § 11, stk. 2.

Der skal foretages de sædvanlige sikkerhedsmæssige høringer af efterretningstjenesterne samt check i Schengeninformationssystemet (SIS), inden der kan udstedes opholdstilladelse.

Afgørelser efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4, træffes af Udlændingesservice og kan påklages til Integrationsministeriet, jf. udlændingelovens § 46, stk. 1 og 2.

Meddelelse af opholdstilladelse til familiemedlemmer til en udlænding, der er meddelt opholdstilladelse efter den foreslåede § 9 c, stk. 1, skal betinges af, at familiemedlemmet eller medlemmerne tager ophold på udlændingens bopæl, jf. udlændingebekendtgørelsens § 25.

Opholdstilladelse til familiemedlemmer kan endvidere forlænges for op til to år ad gangen, således at en eventuel forlængelse af en opholdstilladelse, der er meddelt et familiemedlem, følger en eventuel forlængelse af hovedpersonens, dvs. den udenlandske skribents, opholdstilladelse, jf. ovenfor. Udlændingebekendtgørelsen vil blive ændret i overensstemmelse hermed. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 4.3.

Udgangspunktet i udlændingelovens § 39, stk. 1, hvorefter en udlænding ved indrejse, under ophold her i landet og ved udrejse fra Danmark skal være i besiddelse af pas eller andet dokument, der efter ministeren for flygtninge, indvandrere og integrationsbestemmelse kan godkendes som rejselegitimation, er modificeret i udlændingebekendtgørelsens § 24, stk. 2, hvorefter Udlændingesservice ved meddelelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 9-9 f i særlige tilfælde kan fravige bestemmelsen i udlændingelovens § 39, stk. 1. Udlændingebekendtgørelsens § 24, stk. 2, finder ved meddelelse af førstegangstilladelse navnlig anvendelse i tilfælde, hvor humanitære hensyn taler for at fravige paskravet.

Udlændinge, der søger om opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 9 c, stk. 4, vil således skulle være i besiddelse af nationalitetspas, jf. udlændingelovens § 39, stk. 1, medmindre særlige hensyn taler for at fravige paskravet, jf. udlændingebekendtgørelsens § 24, stk. 2. Særlige hensyn, der kan begrunde fravigelse af paskravet, vil f.eks. kunne være til stede, hvis det fremgår af en skriftlig erklæring fra den internationale organisation, som kulturministeren har godkendt, at den pågældende udlænding – som følge af den forfølgelse fra hjemlandets myndigheder, som den pågældende er udsat for – ikke kan skaffe sig nationalitetspas eller få et sådant forlænget.

Integrationsministeriet vil ændre udlændingebekendtgørelsens § 6, stk. 3, således at der skabes hjemmel til, at udlændinge, der har opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 9 c, stk. 4, og som ikke er i stand til at skaffe sig nationalitetspas eller anden rejselegitimation, får mulighed for at få et fremmedpas. Der vil formentlig i enkelte tilfælde være behov herfor.

En udlænding, som meddeles opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4, og dennes eventuelle medfølgende familie, vil ikke være omfattet af integrationsloven.

Udlændingen og eventuel ægtefælle eller samleverske har adgang til danskuddannelse efter danskuddannelseslovens almindelige regler.

Til nr. 2

Det foreslås, at en opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4, skal være opnået inden indreisen. Efter indreisen kan ansøgning herom ikke indgives, behandles eller tillægges opsættende virkning, medmindre særlige grunde taler for det.

En særlig grund kan f.eks. være, hvis en forfatter bliver optaget på ICORNs liste over forfulgte forfattere og indgår aftale om et fribyophold med en kommunalbestyrelse, mens den pågældende opholder sig lovligt her i landet på et visum.

Til nr. 3

Efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 12, skal opholdstilladelse efter stk. 4 for det første betinges af, at kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den pågældende udlænding tilbydes ophold, påtager sig at forsørge udlændingen og udlændingens eventuelle familie under opholdet i kommunen.

Den enkelte kommune skal således påtage sig at yde forfatteren og dennes eventuelle families økonomisk støtte under opholdet i Danmark. Der følger ikke af bestemmelsen noget krav om størrelsen af den økonomiske støtte, der ydes den enkelte forfatter m.fl. og dennes eventuelle familie. Størrelsen af den økonomiske støtte fastsættes i en aftale mellem kommunalbestyrelsen og forfatteren, og den økonomiske støtte ydes efter reglerne i lov om litteratur.

Det hører under den enkelte kommunalbestyrelse at træffe beslutning om, hvorvidt kommunen ønsker at søge om medlemskab af et internationalt netværk af fribyer med de deraf følgende økonomiske forpligtelser.

Det foreslås også, at opholdstilladelse skal betinges af, at ansøgeren underskriver en erklæring om anerkendelse af de grundlæggende værdier i det danske samfund.

Opholdstilladelse vil således blive nægtet, hvis ansøgeren ikke vil underskrive erklæringen.

Betingelsen gælder i forbindelse med en førstegangsansøgning. Hvis en udlænding med opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4, søger om forlængelse af tilladelsen skal erklæringen ikke afgives igen.

Til nr. 4

Efter den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 3, 3. pkt., kan en udlænding med opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 4 som led i fribyordningen, ikke meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse. Tilsvarende kan familiemedlemmer til en udlænding med opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 4, som på den baggrund har opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 1, ikke meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse.

Efter udlændingelovens § 11, stk. 3, 1. pkt., meddeles der efter ansøgning tidsubegrænset opholdstilladelse til en udlænding, som har boet lovligt her i landet i mere end de sidste 7 år, og som i hele den periode har haft opholdstilladelse på det samme grundlag efter §§ 7-9 e, jf. dog stk. 7-9, medmindre der er grundlag for at inddrage opholdstilladelsen efter § 19. Det er således en betingelse for meddelelse af tidsubegrænset opholdstilladelse, at udlændingen har haft opholdstilladelse på det samme grundlag i hele syvårsperioden. Hvis en udlænding har opholdt sig her i landet på to eller flere på hinanden følgende grundlag, kan udlændingen således som udgangspunkt først meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse, når udlændingen opfylder syvårskravet efter det sidst indtrådte grundlag.

I tilfælde, hvor en udlænding, der har haft opholdstilladelse på grundlag af den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4, eller familiemedlemmer til denne, som på den baggrund har opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 1, efterfølgende meddeles opholdstilladelse på et andet grundlag, vil syvårskravet derfor som udgangspunkt først være opfyldt, når de pågældende har op-

Side 21

holdt sig her i landet på det sidst indtrådte grundlag i syv år, jf. dog udlændingelovens § 11, stk. 4-6.

Til nr. 5

Det foreslås, at udlændinge, der meddeles opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4, fritages fra krav om arbejdstilladelse, i det omfang der er tale om arbejde, der er naturligt knyttet til den pågældendes ophold her i landet som led i fribyordningen.

Det indebærer, at den pågældende kan fortsætte de aktiviteter, som har dannet grundlag for udlændingens opholdstilladelse. En udlænding, der f.eks. virker som forlægger, kan fortsætte sin forlagsvirksomhed her i landet med henblik på udgivelse af bøger m.v. i hjemlandet, ligesom en redaktør kan bistå med redigering af tidsskrifter m.v., der udgives i hjemlandet. En udlænding kan dog også varetage andre aktiviteter af litterær karakter eller aktiviteter, som er knyttet til den pågældendes litterære virksomhed. Udlændingen er således fritaget for arbejdstilladelse for så vidt angår foredragsvirksomhed og undervisning, der generelt er knyttet til den pågældendes litterære baggrund, ligesom udlændingen f.eks. kan deltage i kunstneriske og kulturelle arrangementer, varetage redaktionelle opgaver m.v.

Hvis en forfatter m.v., der er meddelt opholdstilladelse efter den foreslåede § 9 c, stk. 4, ønsker at tage beskæftigelse m.v., der ikke er knyttet til den pågældendes virke som forfatter m.v., må den pågældende som udgangspunkt søge om opholdstilladelse efter udlændingelovens regler om ophold af beskæftigelses- eller erhvervsmæssige grunde.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 4.2.

Til nr. 6

Den foreslåede bestemmelse i § 44 g indebærer, at kommunalbestyrelsen skal underrette Udlændingesservice, hvis en aftale mellem en kommunalbestyrelse og en udlænding om et fribyophold i kommunen hæves, eller hvis en udlænding under et sådant ophold opgiver sin bopæl i kommunen. Videregivelse af oplysningen sker uden udlændingens samtykke.

Underretningen skal foretages umiddelbart efter, at aftalen er hævet, eller udlændingen har opgivet sin bopæl i kommunen. Kommunalbestyrelsens indberetning til Udlændingesservice skal alene indeholde oplysning om, at aftalen er hævet, eller at udlændingen er flyttet til en anden kommune. Indberetningen skal således f.eks. ikke indeholde oplysninger om årsagen til, at aftalen er hævet.

Lov om behandling af personoplysninger (persondataloven) angiver i § 6 de omstændigheder, hvorunder behandling af oplysninger må finde sted. Som udgangspunkt forudsætter behandlingen den registreredes samtykke. Dog kan behandling af oplysninger uden samtykke bl.a. finde sted, hvis behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige, eller behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt, jf. persondataloven § 6, stk. 1, nr. 3 og 6.

Persondatalovens § 7 regulerer behandling af nærmere angivne personfølsomme oplysninger, mens persondatalovens § 8 omhandler behandling af andre oplysninger om rent private forhold.

Der er ikke med den foreslåede bestemmelse i § 44 g tilsigtet nogen fravigelse af persondatalovens regler. Som følge af karakteren af de oplysninger, som indberettes – om at en aftale mellem en kommunalbestyrelse og en udlænding om et fribyophold i kommunen hæves, eller om at en udlænding under et sådant ophold flytter til en anden kommune – er der efter Integrationsministeriets opfattelse ikke tale om videregivelse af oplysninger omfattet af persondatalovens §§ 7 og 8.

Det er Integrationsministeriets opfattelse, at videregivelsen har hjemmel i persondatalovens § 6, da der alene vil være tale om oplysninger om, at en aftale mellem en kommunalbestyrelse og en udlænding om et fribyophold i kommunen hæves, eller om at en udlænding under et sådant ophold flytter til en anden kommune, og da videregivelsen vil være nødvendig for Udlændingsservices anvendelse af de udlændingeretlige regler om inddragelse af opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 4.1.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juni 2008.

De foreslåede bestemmelser i lovforslaget finder således anvendelse på ansøgninger om opholdstilladelse med henblik på et fribyophold, der indgives fra og med den 1. juni 2008.

Til § 3

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale anvendelsesområde og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Loven kan dog ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.